

- 1 כללות ענין המצוות הוא - רצונו של הקב"ה (למעלה מתורה, שהיא חכמתו של הקב"ה). אמנם,
2 במצוות גופא ישנו סוג מיוחד - חוקים, שהם באופן ד"חוקה חקקתי גזירה גזרת³⁵, ועד ש"אין לך
3 רשות להרהר אחריה"³⁶.
- 4 בכל שאר המצוות שאינם בסוג ד"חוקים" - הרי לא זו בלבד שיש רשות להרהר, אלא אדרבה: יש
5 חיוב ללמוד ולהבין את טעמי המצוות, וכאשר מתעוררת שאלה - צריכים לשאול, שהרי "לא הביישן
6 למד"³⁷, ובמילא יחסר אצלו בידיעת התורה; אמנם, במצוות שהם בסוג ד"חוקים" - "אין לך רשות
7 להרהר אחריה". כלומר, לא רק שבפועל אין טעם והסברה, אלא שאין אפשרות כלל לענין של טעם
8 והסברה [על-דרך החילוק שבין דבר טהור לדבר שאינו מוכשר לקבל טומאה], מכיון שבחינת הרצון
9 במצוות אלו היא למעלה מהגדר דטעם ודעת.
- 10 וכאמור, הענין שאליו נתאוה הקב"ה הוא - להיות לו יתברך דירה בתחתונים, עד לתחתון שאין
11 למטה ממנו.
- 12 ולכן, כאשר אומרים לו ליהודי שנתאוה הקב"ה להיות לו יתברך דירה בתחתונים - אזי נעשה גם
13 התענוג שלו בעבודה עם התחתונים דוקא, לעשות מהם דירה לעצמותו יתברך, בידעו שעל-ידי-זה ממלא
14 ומשלים (לא רק את רצונו, אלא גם) את תאוותו של הקב"ה.
- 15 ה. על-פי-זה מובנת ה'בשורה טובה' לישראל כאשר נאמר להם שיצאו מהמדבר ויכנסו ל"ארץ טובה
16 ורחבה":
- 17 הן אמת שבהיותם במדבר לא היה להם עסק עם עניני העולם, וכל עבודתם לא היתה אלא בענינים
18 רוחניים ונעלים, ואילו לאחרי שנכנסו לארץ, היתה עבודתם בעניני העולם, בדברים תחתונים, כלומר,
19 שהכניסה לארץ היתה מצב של ירידה;
- 20 אבל אף-על-פי-כן ירידה זו עצמה היא המביאה לתכלית העילוי - שכן, רק לאחרי הירידה לעסוק
21 בענינים גשמיים, בדברים תחתונים, עד לתחתון שאין למטה ממנו, ממלאים ומשלימים את הכוונה
22 העליונה, שנתאוה הקב"ה להיות לו יתברך דירה בתחתונים.
- 23 וזהו תוכן ה'בשורה טובה' דכניסה לארץ - שיבואו למקום כזה שבו יצטרכו לעסוק בעניני העולם,
24 הנהגה שעל-פי דרך הטבע, באופן ד"לא ישבותו"³⁸, אשר דוקא על-ידי עבודה זו ממלאים ומשלימים
25 את תאוותו של הקב"ה, להיות לו יתברך דירה בתחתונים, עד לתחתון שאין למטה ממנו, ומוכן גודל
26 השמחה והתענוג שבדבר - כאשר זוכים למלא ולהשלים את רצון הבורא, ולא עוד אלא מילוי תאוותו
27 של הבורא!
- 28 ו. והנה, כשם שעל-ידי כללות הכניסה לארץ נפעל עילוי בעבודתם של ישראל לגבי אופן העבודה
29 בהיותם במדבר - כמו-כן הוא בארץ ישראל גופא, שבאופן העבודה לאחרי שבעה בחשון, שאז חוזרים
30 כל ישראל לבתיהם בכל גבול ישראל, עד "נהר פרת", ישנו עילוי לגבי אופן העבודה בהיותם בירושלים
31 ובבית-המקדש בעת העליה לרגל:
- 32 "בית המקדש" - כשמו כן הוא - המקום הכי מקודש בעולם, ובוודאי לא שייך לקרוא אותו בשם
33 'תחתון' חס-ושלום, ועל-אחת-כמה-וכמה שלא שייך לומר עליו "תחתון שאין למטה ממנו" - אדרבה,
34 זהו המקום הכי מקודש ונעלה, כפי שמבין גם פשוט שבפשוטים.
- 35 ונמצא, שעבודתם של ישראל ב"תחתונים", עד ל"תחתון שאין למטה ממנו", לא היתה שייכת בהיותם

(37) אבות פ"ב מ"ה. אדר"נ פכ"ו, ג.

(38) נח ת, כב.

(35) תנחומא חוקת ג. במדבר רפ"ט.

(36) פרש"י ר"פ חוקת - מיומא סז, ב. וראה רמב"ם הל'

מעילה בסופן.